

GEB 2.0

wijkgerichte energietransitie

bottom-up, participatief, met resultaat

geïntegreerd leer/werktraject
SDO Hogeschool en Flying Elephants

Initiatiefnemers	 SDOHogeschool Moderne Bedrijfskunde	 Flying Elephants CHANGING THE GAME OF CHANGE
In samenwerking met	 zeeuwind	 energie samen

Energietransitie moet sneller en effectiever

De politiek heeft de ambitie voor energietransitie opgeschroefd en gemeenten committeren zich aan de rijksuitvoeringsplannen en Regionale Energie Strategieën (RES). De huidige marktgerichte top-down aanpak verloopt traag en weinig effectief. Dat leert ook de ervaring met het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). De aanpak in 64 proefwijken liep vooral vast op de complexiteit van de transitie, de sturing vanuit Den Haag en de moeizame bewonersparticipatie. De samenwerking tussen gemeenten en hun wijkbewoners verliep vaak stroef omdat de vooropgestelde plannen van de gemeenten en kapitaalkrachtige energieaanbieders niet aansloten op de behoeften en initiatieven van de bewoners. De energietransitie daagt gemeenten uit om op een andere manier te werken dan zij gewend zijn. Zij kunnen niet langer leidend zijn, maar moeten wel regie blijven uitoefenen op het faciliteren van deze transitie initiatieven. Dit vereist andere werkwijzen en competenties van alle betrokkenen.

“Een gemeente moet durven loslaten, ontzorgen en faciliteren.”

Nieuwe rol voor gemeenten: ondersteunende regie bij energietransitie

Veel is al aanwezig voor een succesvolle energietransitie, zoals lokale energiebronnen, meer dan 700 lokale energie-coöperaties en hun platformen zoals Energie Samen (een van onze partners).

Voor gemeenten ontstaat een nieuwe rol: in plaats van het verwerven van draagvlak voor centraal geformuleerde energiemaatregelen bestaat die nieuwe rol uit het actief ondersteunen van de lokale initiatieven, het (intern) toetsen op de beleidsdoelstellingen en het regisseren van de bijdrage van de relevante stakeholders.

Van sturende planvorming, toetsing en uitvoering naar co-creatie en ondersteunende regie. Naar bottom-up en actief faciliteren van verschillende initiatieven. Die nieuwe rol vraagt actieve ondersteuning en begeleiding.

Wat bieden we de gemeente aan?

Wij bieden een geïntegreerde aanpak van leren en begeleiden in de praktijk. Regisseren is een vak en de participatie van partijen die doorgaans niet aan tafel zitten vergt nieuwe inzichten en vaardigheden die wij -vanuit onze kennis en praktijkervaring - effectief kunnen overbrengen. Ons aanbod bestaat uit vijf scherp op elkaar afgestemde onderdelen die we gezamenlijk “*project GEB 2.0*” noemen:

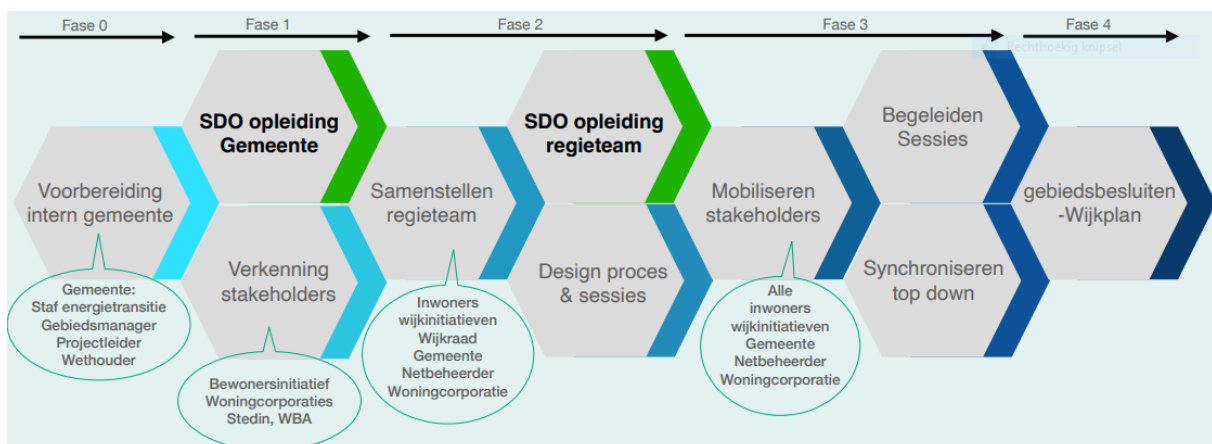
Project GEB 2.0	
SDO Learning Lab	<p>Dit is een leerwerktraject, een aanpak die leren en samenwerken combineert op de werkvloer. Hoewel sommige dagen een opleidingskarakter hebben, blijft de praktijk altijd centraal staan. Het is een flexibele omgeving waarin actief geoefend wordt, reflectie plaatsvindt, twijfels worden besproken en oplossingen worden ontwikkeld. De opgedane inzichten worden direct in de praktijk gebracht. De begeleiders van Flying Elephants dragen bij door hun expertise te delen, ervaringen te bespreken, suggesties te doen voor volgende stappen en het leerproces te faciliteren. Dit programma is van nature co-creatief en richt zich op het vooruitlopen op toekomstige stappen en het optimaliseren van hun effectieve uitvoering.</p>
SDO Leergang Regie Bottom Up Transformatie	<p>Een hoogwaardig leerprogramma voor het ontwikkelen van expertise in bottom-up transformatie staat ter beschikking voor een selecte groep van 2-4 deelnemers per gemeente. Het curriculum heeft als focus persoonlijke groei, verbetering van communicatieve vaardigheden, veranderekunde, leiderschap, coördinatie en het beheer van projecten met participatieve betrokkenheid.</p> <p>Deze intensieve opleiding strekt zich uit over twee jaar, waarbij het eerste jaar parallel loopt aan het GEB 2.0-project. Het tweede jaar concentreert zich op het verzekeren van de verankering van de opgedane kennis en vaardigheden, zodat de deelnemers in staat zijn om zelfstandig dit werk te ontplooiën. Bovendien kunnen de verworven ervaringen ruimer worden ingezet dan louter bij energietransitie-inspanningen.</p>
SDO Leerplein	<p>SDO Hogeschool biedt een online leerplatform dat optimaal aansluit bij GEB 2.0. De content bestaat uit relevante onderdelen die in het learning lab aan de orde komen, aangevuld met specifieke informatie over energietransitie.</p> <p>SDO en de procesbegeleiders van Flying Elephants leggen de geleerde lessen en ervaringen uit diverse gemeenten vast op het kennisplatform. Met goedkeuring van alle betrokkenen zullen praktijkervaringen worden gedocumenteerd en toegevoegd, waardoor de kennisbasis verder kan groeien en de participatieve aanpak nog effectiever wordt.</p>

Flying Elephants Procesbegeleiding	De procesbegeleiders van Flying Elephants zijn ervaren experts in bottom up transformaties. Zij ondersteunen de gemeentelijke energietransitieteams door te helpen bij het opzetten en organiseren van een samenwerkingsverband dat de regie voert over de ontwikkeling die moet leiden tot het gezamenlijk ontwerp van de energietransitie, vastgelegd in het gebiedsbesluit.
Communicatiemiddelen	Een gespecialiseerd bedrijf is verantwoordelijk voor de creatie van communicatiemiddelen die een essentiële rol spelen bij het ondersteunen van bottom-up transitie. Hierbij worden hoogwaardige video's van cruciale momenten, informatieve webinars over projectuitvoering en verhelderende podcasts over de aanpak geproduceerd. Al dit materiaal wordt ter beschikking gesteld aan de deelnemers.
Inbegrepen in GEB 2.0	Projectmanagement en supervisie/regie zijn inbegrepen in GEB 2.0

Het resultaat is een doorbraak bij de energietransitie op wijkniveau.

We leveren een succesvol gedragen gebiedsbesluit en goed opgeleide teams van professionals die energietransities zelf (!) kunnen uitvoeren, dus ook in andere wijken binnen de gemeenten. De leergang, de bottom-up procesbegeleiding, de coaching, de projectbijeenkomsten en het leerplein vormen tezamen een supportsysteem voor de professionals werkzaam in de energietransitie.

Hoe gaan we het aanpakken?

In fase 0 wordt de ambitie geformuleerd, vindt afstemming plaats met de gemeente over de keuze van de wijk, opdrachtverstrekking, planning en de financiering van GEB 2.0.

Fase 1 omvat het verkennen van het bewonersinitiatief en andere betrokken partijen, alsook een korte opleiding voor alle leden van het gemeentelijk energietransitieteam. Deze

opleiding behandelt bottom-up transformatie en de komende processtappen binnen het participatieve traject.

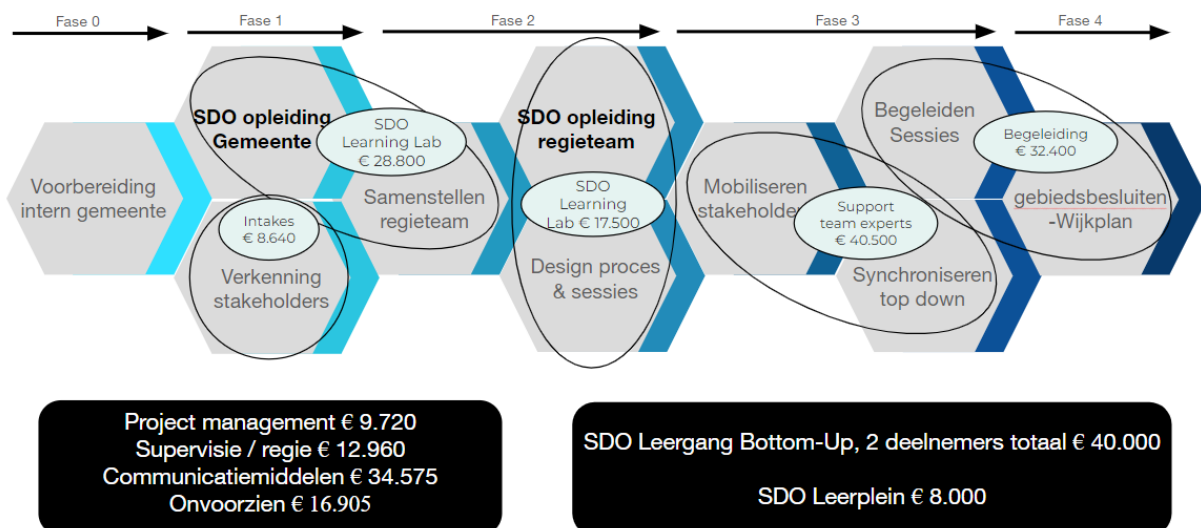
Fase 2 betreft de vorming van een regiegroep, bestaande uit alle relevante stakeholders die zich gezamenlijk inzetten voor het ontwerp van een plan. Deze groep, bestaande uit ongeveer 12-16 deelnemers vanuit diverse achtergronden zoals gemeente, woningcorporatie, netbeheerder en het wijkinitiatief, wordt intensief begeleid via een leer/werktraject om het proces effectief te doorlopen.

In fase 3 staat co-creatie centraal, waarbij de stakeholders gezamenlijk het plan ontwikkelen in afstemming met de ambtelijke organisatie om de ontwikkelingen effectief te ondersteunen. Tegelijkertijd start de SDO leergang Regie Bottom Up Transformatie, waardoor gemeenten de verworven ervaringen zelfstandig kunnen toepassen, niet alleen binnen dit traject, maar ook op andere beleidsterreinen.

Fase 4 markeert de afronding van het GEB 2.0-project met de oplevering van het gebiedsbesluit.

Wat kost het?

Voor een middelgrote gemeente is een budget van €250.000 nodig. Dit budget kan flexibel worden aangepast op basis van de specifieke situatie van de gemeente/wijk. Hieronder vindt u een specificatie van de budgetonderdelen. Houd er rekening mee dat de kosten die door SDO in rekening worden gebracht inclusief BTW zijn, terwijl de kosten van Flying Elephants exclusief BTW zijn. Indien gewenst kunnen we Project GEB 2.0 aanbieden tegen een vaste prijs en met een resultaatverplichting.

Welke ervaringen nemen we mee?

SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde “ondersteunt mensen en organisaties in hun leer-, ontwikkel- en transformatieproces naar effectiviteit, duurzaamheid en inclusie.” Het heeft een ecosysteem beschikbaar voor het leren en ontwikkelen.

SDO-lector Bottom-Up Transformeren en oprichter van Flying Elephants, **Floor de Ruiter**, heeft 10 jaar praktijkervaring vastgelegd in zijn boek ‘*Bottom-Up - Systeemtransformatie voor doorzetters*’ en was projectleider en regisseur van grootschalige bottom-up transformaties.

Doet u mee?

Op dit moment zijn wij met een aantal gemeenten in vergevorderd stadium om een Project GEB 2.0 in 2023 op te starten. Wij hebben capaciteit voor 5 projecten en nog een aantal plaatsen beschikbaar.

Heeft u interesse in een wijkgerichte energietransitie die participatief, bottom-up, voor een vaste prijs en met resultaatverplichting wordt uitgevoerd? Graag praten we daar met u verder over.

Contact

Floor de Ruiter, Flying Elephants en lector SDO Hogeschool Moderne Bedrijfskunde
M Floor@Flyingelephants.nl
Berry Tanis, Business Development SDO Hogeschool Moderne Bedrijfskunde
M berry.tanis@outlook.com
T 085-1303530

<https://sdo-hogeschool.nl/>
<https://flyingelephants.nl/>
<https://zeewind.nl/>
<https://energiesamen.nu/>